

Pagna ewlenija>Tehid ta' azzjoni legali>Sistemi legali - tal-UE u nazzjonali>Qrati ordinarji nazzjonali

Parastās valstu tiesas

Rumanija

Šajā lapā sniegta informācija par vispārējās piekritības tiesām Rumānijā.

Rumānijas tiesu sistēma — ievads

Rumānijas tiesu sistēma ir veidota šādi:

Tiesas un prokuratūras

1. līmenis

Rajona tiesas (176)

Prokuratūras

2. līmenis

Apgabaltiesas (42)

Specializētās tiesas (3)

Ģimenes un jauniešu lietu tiesas (1)

Prokuratūras

3. līmenis

Apelācijas tiesas (15)

Prokuratūras

4. līmenis

Augstākā kasācijas tiesa

Prokuratūra

Rumānijas tiesu sistēma ietver Augstāko kasācijas tiesu un pārējās tiesas.

Tiesas

Augstākā kasācijas tiesa

Kā augstākā tiesa Rumānijā tā ir vienīgā tiesu iestāde ar pilnvarām nodrošināt **tiesību aktu konsekventu interpretāciju un piemērošanu citās tiesās. Galvenā procedūra šim nolūkam ir "pārskatīšana tiesiskuma interesēs"**.

Augstākajā kasācijas tiesā ir četras nodaļas ar dažādu jurisdikciju:

I Civillietu nodaļa,

II Civillietu nodaļa,

Krimināllietu nodaļa,

Administratīvo un nodokļu lietu nodaļa.

Augstākajā tiesā ir arī citas nodaļas ar īpašu jurisdikciju — **četras kolēģijas piecu tiesnešu sastāvā, apvienotās nodaļas, kolēģija pārskatīšanai tiesiskuma interesēs un kolēģija noteiktu juridisku jautājumu risināšanai**.

Augstākās kasācijas tiesas **I Civillietu nodaļa, II Civillietu nodaļa un Administratīvo un nodokļu lietu nodaļa** izskata pieteikumus par apelācijas tiesu spriedumu un — atbilstoši tiesību aktiem — arī citu tiesu nolēmumu pārskatīšanu, kā arī pieteikumus par tādu pārsūdzamu spriedumu vai cita rakstura tiesu aktu pārskatīšanu, kurus nav iespējams pārsūdzēt citā veidā un attiecībā uz kuriem ir apturēta tiesvedība apelācijas tiesā.

Augstākās kasācijas tiesas Krimināllietu nodaļa izskata:

pirmajā instancē — saskaņā ar tiesību aktiem Augstākajai kasācijas tiesai nodotās pirmās instances lietas un pieteikumus;

Augstākās kasācijas tiesas Krimināllietu nodaļa kā pirmās instances tiesa izskata lietas par noziedzīgiem nodarījumiem, kuri saistīti ar valsts nodevību, kā arī tādu noziedzīgu nodarījumu lietas, ko izdarījuši senatori, deputāti vai Eiropas Parlamenta deputāti no Rumānijas, valdības locekļi, Konstitucionālās tiesas tiesneši, Tiesnešu augstākās padomes locekļi, Augstākās kasācijas tiesas tiesneši un Augstākās kasācijas tiesai piederīgās prokuratūras prokurori;

pieteikumus pārskatīt krimināllietu spriedumus, ko pirmajā instancē pieņēmušas apelācijas tiesas un Militārā apelācijas tiesa;

pieteikumus pārskatīt krimināllietu spriedumus, ko pirmajā instancē pieņēmušas apelācijas tiesas, Militārā apelācijas tiesa un Augstākās kasācijas tiesas Krimināllietu nodaļa;

pieteikumus pārskatīt pārsūdzamus spriedumus vai cita rakstura tiesu aktus, kurus nav iespējams pārsūdzēt citā veidā un attiecībā uz kuriem ir apturēta tiesvedība apelācijas tiesā;

krimināllietās pieņemtu galīgu spriedumu pārsūdzības atbilstoši tiesību aktiem;

prejudiciālu nolēmumu pieprasījumus noteiktu juridisku jautājumu risināšanai;

jurisdikcijas konfliktus gadījumos, kad tā ir konfliktējošo tiesu kopīgā augstākā tiesa;

pieprasījumus par lietas nodošanu no kompetentās apelācijas tiesas citai apelācijas tiesai;

citas tiesību aktos paredzētas lietas.

Piecu tiesnešu kolēģijas

Saskaņā ar 24. pantu atkārtoti publicētajā Likumā Nr. 304/2004 (ar turpmākiem grozījumiem un papildinājumiem) piecu tiesnešu kolēģijas izskata pieteikumus par to spriedumu pārskatīšanu, kurus pirmajā instancē pieņēmusi Augstākās kasācijas tiesas Krimināllietu nodaļa, to spriedumu pārsūdzības, kurus pārsūdzības lietā pieņēmusi piecu tiesnešu kolēģija pēc sākotnējās pieņemšanas, pieteikumus to secinājumu pārskatīšanai, kurus pirmajā instancē izdarījusi Augstākās kasācijas tiesas Krimināllietu nodaļa, tiesību aktos minētas disciplinārlietas un citas lietas, kuras tām iesniegtas un kuras saskaņā ar tiesību aktiem ir šo kolēģiju jurisdikcijā, kā arī pieteikumus tādu spriedumu pārskatīšanai, ar kuriem citas piecu tiesnešu kolēģijas noraidījušas pieprasījumus vērsties Konstitucionālajā tiesā. Saskaņā ar 51. panta 3. punktu atkārtoti publicētajā Likumā Nr. 317/2004 piecu tiesnešu kolēģijas izskata pieteikumus to spriedumu pārskatīšanai, ko disciplinārlietās pieņēmusi Tiesnešu augstākā padome.

Augstākā kasācijas tiesa rīko **apvienoto nodaļu** sēdes, lai:

izskatītu pieprasījumus, kas attiecas uz Augstākās kasācijas tiesas judikatūras izmaiņām;

konsultētos ar Konstitucionālo tiesu ar mērķi pārbaudīt tiesību aktu atbilstību Konstitūcijai pirms to izsludināšanas.

Apelācijas tiesa

Rumānijas **apelācijas tiesas** vada to priekšsēdētāji, kam var palīdzēt viens vai divi priekšsēdētāja vietnieki.

Apelācijas tiesās ir specializētas nodaļas vai kolēģijas, kas izskata šādas lietas:

civillietas,

krimināllietas,

ar ģimenes un jauniešu jautājumiem saistītas lietas,

ar administratīvajiem un nodokļu strīdiem saistītas lietas,

ar darba un sociālās apdrošināšanas strīdiem, uzņēmumiem, komercreģistru, maksātnespēju, negodīgu konkurenci un citiem jautājumiem saistītas lietas, ar jūras un iekšējo ūdeņu jautājumiem saistītas lietas.

Visas 15 apelācijas tiesas ir juridiskas personas, un katras tiesas jurisdikcijā ir vairākas apgabaltiesas (apmēram trīs).

Civiltiesību jautājumos apelācijas tiesas izskata šādas lietas:

kā **pirmās instances tiesas** — administratīvo un nodokļu strīdu lietas, ievērojot īpašās tiesību normas;

kā **apelācijas tiesas** — to spriedumu pārsūdzības, ko pirmajā instancē pieņēmušas apgabaltiesas;

kā **pārskatīšanas tiesas** — apgabaltiesās pieņemtu pārsūdzības lietu spriedumu pārskatīšanas pieteikumus un tādu spriedumu pārskatīšanas pieteikumus, kurus apgabaltiesas pieņēmušas pirmajā instancē un kuri saskaņā ar tiesību aktiem nav pārsūdzami, kā arī citas lietas, ko skaidri paredz tiesību akti.

Krimināltiesību jautājumos apelācijas tiesas izskata turpmāk minētās lietas.

Kā pirmās instances tiesas:

Kriminālkodeksa 394.–397. pantā, 399.–412. pantā un 438.–445. pantā minētos noziedzīgos nodarījumus,

īpašos tiesību aktos minētus noziedzīgus nodarījumus, kas apdraud Rumānijas valsts drošību,

noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši rajona tiesu vai apgabaltiesu tiesneši un minētajām tiesām piederīgo prokuratūru prokurori,

noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši advokāti, notāri, tiesu izpildītāji un Revīzijas palātas revidenti, kā arī ārējie publiskie revidenti,

noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši saskaņā ar tiesību aktiem organizētu reliģisku konfesiju vadītāji un citas reliģisko organizāciju augsta līmeņa amatpersonas, kam ir vismaz bīskapa vai līdzvērtīgs rangs,

noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši Augstākās kasācijas tiesas tiesnešu palīgi, apelācijas tiesu vai Militārās apelācijas tiesas tiesneši vai šīm tiesām piederīgo prokuratūru prokurori,

noziedzīgus nodarījumus, ko izdarījuši Revīzijas palātas locekļi, Likumdošanas padomes priekšsēdētājs, ombuds, ombuda vietnieki vai kvestori, pieteikumus par nodošanu citai jurisdikcijai atbilstoši tiesību aktiem.

Kā **apelācijas tiesas** — to krimināllietu spriedumu pārsūdzības, ko pirmajā instancē pieņēmušas rajona tiesas un apgabaltiesas.

Apelācijas tiesas risina arī **jurisdikcijas konfliktus** starp apgabaltiesām vai starp apgabaltiesām un rajona tiesām to jurisdikcijas teritorijā, vai starp rajona tiesām citu apgabaltiesu jurisdikcijā, taču apelācijas tiesas jurisdikcijas teritorijā.

Apelācijas tiesas lemj arī par notiesāto **izdošanu** vai nodošanu ārvalstīm.

Apgabaltiesas

Pastāv **42 apgabaltiesas**, kas ir juridiskas personas un darbojas apgabala līmenī. Katras apgabaltiesas jurisdikcijā ir visas rajona tiesas apgabalā, kurā atrodas apgabaltiesa.

Apgabaltiesās ir specializētas nodaļas vai kolēģijas, kas izskata:

civillietas,

krimināllietas,

ar ģimenes un jauniešu jautājumiem saistītas lietas,

ar administratīvajiem un nodokļu strīdiem saistītas lietas,

ar darba un sociālās apdrošināšanas strīdiem, uzņēmumiem, komercreģistru, maksātnespēju, negodīgu konkurenci un citiem jautājumiem saistītas lietas,

ar jūras un iekšējo ūdeņu jautājumiem saistītas lietas.

Civiltiesību jautājumos apgabaltiesas izskata šādas lietas.

Apgabaltiesas kā **pirmās instances tiesas izskata visus pieteikumus, kas saskaņā ar tiesību aktiem nav citu tiesu jurisdikcijā.**

Kā **apelācijas tiesas** tās izskata to spriedumu pārsūdzības, ko pirmajā instancē pieņēmušas rajona tiesas.

Apgabaltiesas kā **pārskatīšanas tiesas izskata tādu spriedumu pārskatīšanas pieteikumus, kurus pieņēmušas rajona tiesas un kuri saskaņā ar tiesību aktiem nav pārsūdzami, un citas lietas, ko skaidri paredz tiesību akti.**

Krimināltiesību jautājumos apgabaltiesas izskata šādas lietas:

kā **pirmās instances tiesas** —

noziedzīgus nodarījumus, kas apdraud dzīvību un veselību un rada miesas bojājumus, noziedzīgus nodarījumus pret personas brīvību, noziedzīgus nodarījumus, kas ietver īpašuma iznīcināšanu, noziedzīgus nodarījumus ar ļoti nopietnām sekām, migrantu tirdzniecību, spīdzināšanu, noziedzīgus nodarījumus, kas ietver korupciju un dienesta pilnvaru pārkāpšanu, valsts noslēpuma izpaušanu, dienesta vai nepubliskas, slepenas informācijas atklāšanu, nelikumīgu līdzekļu iegūšanu, nelikumīgu piesavināšanos, ar kodolmateriāliem vai citiem radioaktīviem materiāliem saistītās kārtības neievērošanu, ar sprāgstvielām saistītās kārtības neievērošanu, akūta imūndeficīta sindroma izplatīšanu, noziedzīgus nodarījumus, kas apdraud datu un informācijas sistēmu drošību un integritāti, noziedzīgas organizācijas izveidošanu, tīšus noziedzīgus nodarījumus, kuru rezultātā iestājusies personas nāve,

noziedzīgus nodarījumus, attiecībā uz kuriem kriminālvajāšanu veicis Organizētās noziedzības un teroristisku nodarījumu izmeklēšanas direktorāts (*Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată*) vai Valsts korupcijas apkarošanas direktorāts un kuri saskaņā ar tiesību aktiem nav augstāku tiesu jurisdikcijā,

noziedzīgus nodarījumus, kas ietver nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas saskaņā ar 9. pantu Likumā Nr. 241 /2005 par izvairīšanās no nodokļu maksāšanas novēršanu un apkarošanu (ar turpmākiem grozījumiem), citus noziedzīgus nodarījumus, kas saskaņā ar tiesību aktiem ir to jurisdikcijā.

Apgabaltiesas lemj par jurisdikcijas konfliktiem starp rajona tiesām to jurisdikcijas teritorijā un par to spriedumu pārskatīšanas pieteikumiem, kuri pieņemti rajona tiesās attiecībā uz tiesību aktos minētām lietām.

Rajona tiesas

Rajona tiesas nav juridiskas personas, un tās darbojas apgabalos un Bukarestē.

Civiltiesību jautājumos rajona tiesas galvenokārt izskata šādas lietas:

ieteikumus, kuri saskaņā ar Civilt kodeksu ir bāriņtiesas jurisdikcijā, izņemot gadījumus, kad tiesību aktos skaidri norādīts citādi,

pieteikumus, kas saistīti ar civilstāvokļa aktu reģistra ierakstiem, atbilstoši tiesību aktiem,
pieteikumus par vairāku personu atsevišķā īpašumā esošu daudzstāvu namu, dzīvokļu vai telpu pārvaldīšanu vai par dzīvojamo telpu īpašnieku apvienību tiesiskajām attiecībām ar citām fiziskām un juridiskām personām,
pieteikumus par izlikšanu no dzīvojamām telpām,
pieteikumus par koplietojamām sienām vai grāvjiem, attālumu starp ēkām vai apstādījumiem, caurbraukšanas tiesībām un citiem īpašumtiesību apgrūtinājumiem vai ierobežojumiem, kuri paredzēti tiesību aktos, par kuriem puses vienojušās vai kurus noteikusi tiesa,
pieteikumus par robežu grozīšanu vai noteikšanu,
pieteikumus par mantas aizsardzību,
pieteikumus, kuri saistīti ar pienākumu veikt noteiktas darbības, kas nav izsakāmas mantiskā izteiksmē, vai no tām atturēties, neatkarīgi no tā, vai šīs darbības paredzētas līgumā, izņemot gadījumus, kas saskaņā ar tiesību aktiem ir citu tiesu jurisdikcijā,
pieteikumus par tiesas pasludinātu personas nāvi,
pieteikumus par mantas sadali tiesas ceļā neatkarīgi no vērtības,
pieteikumus par mantošanas lietām neatkarīgi no vērtības,
pieteikumus, kas saistīti ar pretiesisku valdījumu, neatkarīgi no vērtības,
pieteikumus par zemes īpašumtiesību lietām, izņemot lietas, kas saskaņā ar īpašiem tiesību aktiem ir citu tiesu jurisdikcijā,
visus pārējos pieteikumus, kuru prasījuma summa naudas izteiksmē nepārsniedz 200 000 RON, neatkarīgi no tā, vai puses ir profesionāļi.
Turklāt rajona tiesas izskata arī to lēmumu pārsūdzības, kurus pieņēmušas vietējās valsts pārvaldes iestādes ar vietēju jurisdikciju un — tiesību aktos paredzētajos gadījumos — citas iestādes ar šādu jurisdikciju, kā arī pārējos pieteikumus, kas saskaņā ar tiesību aktiem ir to kompetencē.

Krimināltiesību jautājumos rajona tiesas galvenokārt izskata šādas lietas.

Parasti tās izskata lietas par visu veidu noziedzīgiem nodarījumiem, izņemot lietas, kas saskaņā ar tiesību aktiem pirmajā instancē ir jāizskata apgabaltiesām, apelācijas tiesām vai Augstākajai kasācijas tiesai.

Spēkā esoša informācija par šīm tiesām ir pieejama [Rumānijas Tieslietu ministrijas uzturētajā Tiesu portālā](#).

Juridiskās datubāzes

Internetā ir pieejamas šādas juridiskās datubāzes:

Augstākā kasācijas tiesa savu judikatūru publicē savā [tīmekļa vietnē](#),

tiesu spriedumu kopsavilkumus publicē Tiesu portālā. Piemēram, skatīt [Bukarestes Apelācijas tiesas izdoto spriedumu kopsavilkumus](#),

juridiskā datubāze, kas pieder **Rumānijas Likumdošanas padomei**, kura to uztur: [Tiesu jurisdikcija - Rumānija](#).

Lapa atjaunināta: 16/04/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.